

L'*Oplismenus undulatifolius* R. S.

per

ANTONI DE BOLÓS

L'any 1922 (BUTLLETÍ n.º 3, vol. 2, 2.ª sèrie, març 1922) vaig comunicar a la Institució les dades que llavors tenia recollides d'aquesta planta, amb la nota següent:

«Pel setembre del 1889, el meu pare, herboritzant a Castellfollit (Girona), trobà una gramínia no citada en la nostra flora, ni tampoc en la francesa, que resultà respondre a les següents denominacions: *Oplismenus undulatifolius* R. S., *Orthopogon undulatifolium* R. Br., *Panicum hirtellum* Salisb.

El meu pare considerà que devia provenir de la importació de primeres matèries industrials, car la localitat era propera a una fàbrica, i l'en convencé més una referència segons la qual l'*Oplismenus* era una planta de l'Europa sud oriental.

Posteriorment, però, el nostre consoci Sr. Jaume TENAS ha trobat aquesta planta en un altre indret (que no fa suposar que provingui d'una importació), proper a Sant Joan de les Fonts i apartat del barri industrial. Això, junt amb el fet de trobar citada aquesta planta a Suïssa per BONNIER, va fer-nos creure, al company TENAS i a mi, que es tractava d'una espècie autòctona de la nostra flora.»

Avui podem afirmar que l'*Oplismenus* és una gramínia natural en la nostra flora i que no ha estat citada per ningú abans de la troballa del meu pare, ni de la flora espanyola ni de la flora francesa.

La seva estació principal, trobada per Jaume TENAS, és a la Font del Serrat, al peu del tallat basàltic de la Vall de Vinya prop de la riera d'aquest nom.

L'*Oplismenus* viu abundantament al pradell amb arbres de ribera que hi ha entre el corrent de l'aigua i el cingle. El lloc és fresc i ombri- vol; viu únicament en la seva part plana, no escalant les cingleres, ni remuntant els pendissos que porten a la font. L'acompanyen altres plantes pròpies d'indrets frescals: *Saxifraga granulata*, *Moehringia muscosa*, *Lamium galeobdolon*, *Athyrium filix-foemina*, *Arabis Turrita*, *Mercurialis perennis*, *Sedum annum*, etc. Damunt de la terra i entre les pedres, l'*Oplismenus* forma un enteixinat amb els seus rizomes desenrotllables.

El meu pare va trobar, segurament a Castellfollit, uns quants peus dispersats de llur estació pròpia, portades les llavors pel corrent de les aigües. Sembla provar-ho el fet que els exemplars de Castellfollit no tenen l'exuberància dels que viuen al pradell de la Font del Serrat, sinó que, al contrari, presenten un aspecte més raquític. Aquest podria ésser el motiu que va induir Estanislau VAYREDA a donar-li el nom de *Orthopogon Bolosii*, suposant-lo una planta diferent de la que creix al cantó suís del Tessino (vegeu *Plantas de Catalunya*, «Cavanillesia», vol. IV, fasc. IV-V).

Examinades amb detenció i comparativament la planta italiana i la nostra, així com la descripció i el dibuix d'HUSNOT, no hi hem sabut trobar cap caràcter divergent, i cal admetre, en el nostre concepte, que la planta de la Font del Serrat de la Vall de Vianya és la planta típica.

Cal tenir present que fóra possible de trobar aquesta planta en altres indrets de la riba del Fluvià, per tal com té gran facilitat d'adaptar-se per a plantació. N'ha estat bona prova el fet que n'enviàrem uns quants peus al jardí del Museu deu fer cinc o sis anys, i durant aquest temps s'hi ha propagat abundantment. Això demostra que no és exigent quant a les seves condicions de vida, cosa bon xic paradoxal tractant-se d'una planta que fins ara sols es coneix de localitats restringides i que és comentada per HUSNOT amb un significatiu RRR.